

אָב הַרְחֵמִים הוּא יִרְחֵם עִם עַמּוּסִים וַיִּזְכּוֹר בְּרִית אֵיתָנִים.
וַיִּצִל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשְּׁעוֹת הָרָעוֹת...

פרשיית השבוע

מגזין להגות והסברה יהודית

הגיליון מוקדש בכאב רב לעילוי-נשמתו של מורי-חמי, לב רחום וחונן, אהב את התורה בכל ליבו, נפשו ומאודו, הרב יוסף ב"ר אברהם ז"ל, אותו אהבתי בכל ליבי. ת. נ. צ. ב. ה.

פקודי

תשפ"ה

גיליון מס'

731

על השולחן
הרב אברהם ישראל פרידמן

כמה שפחות תלאות?

ידיד גילה לי עצה שכתובה ב... ספר הזוהר הקדוש (פרשת תזריע). נעתיק את לשונו הטהור של רשב"י כפי שהובאה בספר הקדוש 'יסוד ושורש העבודה' ('שער הכולל'):

לכל אשר יעשה האדם - הן מצווה והן לכל אשר יעשה - יאמר עליו כי הוא זה לשם יהוד קב"ה ושכינתיה - שיזכיר בפיו את השם הקדוש על כל מה שעושה, וכל אשר יקרא לו האדם זה שמו של הקב"ה על המעשה - רוח קדושה שורה בו

מי שבונה בניין, כשמתחיל לבנותו צריך להזכיר בפיו שבונה אותו לעבודת הבורא, וואז עזרת השמיים שורה עליו, והקב"ה מכין עליו קדושתו, וקורא עליו 'שלוש'. ואם לאו - הרי רוח טומאה שורה בדירה ההיא, ומזיק את מי שנמצא בה...

3

חשבתי השבוע כי רמוז יש בפרשתנו לכך: הלא התורה מדגישה כיצד נבנה בית להשם ולתורתו:

כאשר בכל צעד והתקדמות בהליך-הבנייה אתה חושב מאין באת ולאן אתה הולך - מסגל חשיבה מתמדת של אדם שיודע שהוא לא חי כאן לנצח וחושב על התכלית של כל האירוע הזה - "כאשר ציווה ה' את משה". אם אתה מכון בל הילוכך שיהא הבית בית נאמן לתורה, ומשתת אל אדני לימודה והגותה, בית עם הווי של תורה וקדושה, בחינת 'ושכנתי בתוכם' - הרי שכן נראה בית-מקדש פרטי.

המחשבה בכל צעד ושעל בהליך בנייה על רצונו יתברך, "ליחזא שמא דקודשא בריך-הוא" - היא למעשה המימוש של מה שקראנו בפרשה: שבוני המשכן כיוונו בכל צעד שעל בבנייתו על "כאשר ציווה ה'".

גן ברכת האילנות במושב ארזי-התשן בגולן

למימוש חלומו, יודע לבטח כי ההליך רווי במה שקורא העולם: 'כאבי-ראש'.

תקופת בנייה מזמינה עימה המון אכזבות, המתנות לבעלי-מקצוע שבוששו מלבוא או שלא עשו מלאכתם נאמנה, ואולי גם הפתעות שלא ציפית להן (הן מבחינה כלכלית, הן מבחינת הנוגעים בדבר וכו').

אז מהי העצה לעבור את התקופה עם כמה שפחות עגמת-נפש? כיצד נעבור את המסע עם

בית פרטי הופך
לבית-מקדש זוטא
כאשר אנחנו
חושבים בכל צעד
ושעל בבנייתו
שהוא נועד
לשמו יתברך

סגולה לבנייה בקלות

1

וַחֲשַׁב אֶפְדָּתוֹ אֲשֶׁר עָלְיוּ מִמֶּנּוּ הוּא כְּמַעֲשֵׂהוּ זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁזָּר כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה (שמות לט, ה)

תוהו הגאון המופלא רבי אליהו-ברוך פינקל זצ"ל - מראשי הישיבה דמיר: מדוע מדגישה התורה בפרשתנו לא-מעט פעמים "כאשר ציווה ה' את משה!".

הוא מוטיב והוא מפרק: חטא העגל - כידוע - שורשו היה שישאל עשו זאת מעצמם, בלי שהיה על זה ציווי (אף שהיה להם כוונות עליונות בכך). והמשכן - שנועד לכפר על אותו החטא - בא לבטא את שינוי-התפיסה המוחלט: הנה, כל מעשיהם "כאשר ציווה השם". בכל פעליהם הם נצמדים אך ורק לרצונו יתברך, תוך ביטול כל רצון ומאווי אישי.

אבל דומה שיש לשדות נרגא על הדברים ולתת להם תבלין מעשי לחיינו שלנו. הביטו וראו נפלאות.

2

כל מי שקיבל 'היתר-בנייה' מהעירייה וניגש

הפנקסו של החנך

דילמות הינוכיות אקטואליות

החוויה

היהודית

על דור של חיבור ועל אפיית-מצות מסוג אחר

הרה"ג רבי יחיאל פליסקין שליט"א

ראש חנוך שתולים' לנוער

האירוע דלהלן התרחש בשבוע שעבר, בישיבה למתמודדים אי-שם בארץ.

הנה התיאור מפי ידידי הרב המופלא שליט"א (שמוכר לנו מתיאור ה'סיומים'):

"בשבוע שעבר, בימים ראשון-שלישי, למדנו בישיבה הלכות פסח - שילוב של הלכות אפיית מצות, עם הלכות ליל הסדר.

כיון שאנחנו נוהגים להמחיש את כל הנלמד בהידור, הבאנו לבית המדרש כריות להסיבה, יין קל לארבע כוסות בשיעור חזון איש... קאפטן ושטריימל לשולחן הסדר (מדובר בישיבה חסידית), וכל האוירה נשמה 'פסח'.

חוד החנית היה כשהכנסנו לתוך בית המדרש ביום ראשון בלילה את תנור המצות, כן, הישיבה רכשה תנור מצות אמיתי עם כל הציוד הנדרש, ואז - ראו זה פלא, הלימוד התגבר יותר ויותר!

בערב שלפני האפייה, לקחנו קבוצת בחורים לשאיבת מים שלנו ממעיין באיזור 'מבשרת', ומי שלא השתתף בשאיבת מים שלנו, לא יבין את גודל המעמד...

ובהגיע יום רביעי - אפיית מצות. רבני הישיבה הביאו תפילות שונות הנאמרות ברטט לפני האפייה, כ-30 תלמידי הישיבה השתתפו, ולכל אחד היה תפקיד, כשברגע מתנגנת מוזיקת פסח קצבית, וכמוכן שאגות חוזרות ונשנות של 'לשם מצת מצוה'. נאסר על התלמידים להכניס את הסמארטפונים שלהם למעמד, כדי להמחיש את ההלכה שמי שמחזיק סמארטפון ספק אם הוא כשר לאפיית מצות...

חששנו שאולי הם יתעייפו אחרי 20 דקות, ולכן הבאנו את צוות הישיבה (לגיבוי), אבל לתדהמתנו הבחורים נשארו למשך ארבע שעות, תשע סבבי אפיה של ח"י דקות! כולל תלמידים שלא חלמנו שיעזרו, הם עשו ה-כ-

תלמודא

חושג תלמודי אחד

א. י. פ.

ברכת האילנות וברכת הריח

הנה פולמוס שהביא לי - ועשוי להביא לכולנו - חשקת-התורה. נקדים.

אנחנו מצויים ועומדים על סף חודש ניסן - החודש בו מברכין על האילנות המלבלבים 'ברכת האילנות'.

וכאן עלינו לדרוש ולחקור בטיבה של ברכה זו ובהקדם מה שנעמוד על דקדוק קל ומעניין בדברי הגמרא שעמדנו עליו בדרך לימוד הדף.

'ברכת האילנות' מופיעה בגמרא (ברכות מג, ב) לכאורה במיקום תמוה: בין שאר 'ברכות הריח': "אמר מר זוטרא: האי מאן דמורח באתרוגא או בחבושא - אומר: ברוך שנתן ריח טוב בפירות. אמר רב יהודה: האי מאן דנפיק ביומי ניסן וחזי אילני דקא מלבלבי - אומר ברוך שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות להתנאות בהן בני אדם. אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב: מנין שמברכין על הריח? שנאמר (תהילים קנ-ו) כל הנשמה תהלל י-ה". ולכאורה הייתה ברכה זו צריכה להתמקם בין שאר 'ברכות הראיה' המופיעות בשלהי מסכת ברכות ולא כאן.

ומכאן באמת עלינו ללמוד מה גדר ברכה זו, ונפרט.

כנודע, עלה ונסתפק מרן רבי עקיבא אייגר בשאלת ברכת האילנות על אילנות ערלה שאסורה ההנאה מהם לעת -עתה. וכידוע, גם שר התורה מטשעבין הרחיב בזה בשו"ת 'דובב מישרים' (מן הגמרא בבא קמא סט, א לגבי ציון השדות). שורש השאלה שלהם הינה: האם מברכים על ההנאה מאילנות אלו, וכעת אסורים הם בהנאה, או שמא הברכה היא כללית - על שהבורא ברא אילנות טובות ככלל שאפשר ליהנות מהם (גם אם לא מאלו העומדים לפני המברך).

למעשה, רבים נקטו להלכה כצד ב', אולם יש נדון שבו פחות נקטו לחיוב, והוא באשר לאילן זקן שכבר אינו עשוי להניב פירות. הגר"מ שטרנבוך (שו"ת תשובות והנהגות חלק א' סימן קצ"ב, הובא בקובץ המופלא 'טוב העץ') נקט להקל בהתאם לעצי ערלה ובסברה חדשה שגם מאילנות אלו ניתן ליהנות משום שיש בהם פרחים המלבלבים ונהנה מהם כבר כעת... (גם אם לא מהפירות העתידיים).

ורואים אנו שיש מקום לטעון שגם כאן זה סוג של 'ברכת הריח' - הנאת הנשמה מהריח המופלא, שהוא לכאורה עניין הנאת הפרחים המלבלבים. וזה אפוא שורש היקף זה בגמרא. ועיין.

ל, ולא נשארה עבודה לרבנים...

הנה הם הצדיקים שלנו, תראו את האש באוירה - - -

אחד מבוגרי הישיבה המושמש כמשגיח כשרות, פיקח על העבודה. הוא האציל סמכויות, וכך יכולת לראות תלמיד אחד בודק את הידיים של חבריו, או מפקח על הכנסת המצות לתנור וכד'. מי היה מאמין שיש בהם כזו אחריות...

ואחד התלמידים אומר: "אף פעם לא ידעתי שגם אני כשר להכין מצות". הבנתם? פתאום הוא נהיה רלוונטי ליהדות! "אלו היו 4 השעות הכי יפות שלי בישיבה".

כאמור, כל זה קרה בפועל ממש, בישיבה למתמודדים, בשבוע שעבר. והתמונות - אותנטיות.

זה לא סוד, שהדור שלנו הוא דור של חיבור. לא עוד ממלאים אחרי הוראות באדיקות, לא עוד 'מספר' בתוך מיליון חרדים. הדור הצעיר מחפש להתחבר לתכנית החיים.

אלפי נערים ונערות מרגישים תלושים, וזועקים: "לא מסכימים לשחק כבובות בתוך הצגה כללית!", "איפה א-נ-י בסיפור?".

ומה הפתרון?

* להטיף להם מוסר ש'אנחנו בגילכם לא חלמנו לדבר ככה?' - לא יעזור!

* לחבר אותם לטרקטורונים, סקי, מנגלים, משחקי מחשב? - נו נו, הגם לזה ייקרא חיבור?? אולי זה דוקא מנציח את התלישות?...

* לחבר אותם למחשבת ישראל; רמח"ל, מהר"ל, חסידות? - בודאי! לאלו מתוכם שיתחברו לזה.

אבל לפני כל זה, נראה לי ששכחנו את הגורם המחבר מספר אחד ביהדות, שהוא הכי-טבעי, הכי-זמין, והכי-רוחני שיש -

חיבור למצוות!

כן, כן, היהדות שלנו מורכבת משני חלקים: (1) לימוד תורה, (2) קיום מצוות מעשיות: קשירת ציציות, הכשרת בשר, מתיחת חוטי עירובין, בדיקת סימני דגים, עשיית מעקה, הכשרת מטבחים, כתיבת סת"ם, ותוסיפו עוד לפחות 600 מצוות. שבלעדיהם - אין חיים יהודיים. אז מה היה לנו? בחרנו ללמד את כולם רק את החלק העיוני של לימוד תורה.

רבים מהצעירים זועקים 'תנו לנו משהו מחבר, מעניין, לעשות בידיים'. וכשאין מענה... הם יוצאים לעבוד בפיצה! ולא רק בשביל הכסף, אלא כלשונם הזהב: "כמה אני יכול לשבת מול ספר? תביא משהו לעשות!". אז לדעתי זהו הפתרון הכי פשוט והכי קרוב להר סיני: תנו להם - במקביל ללימוד תורה - גם לעסוק במצוות מעשיות! כמה פשוט.

אבא מסתכל עליך מלמעלה

סיפור מצמרר על קשר תפילין «
קשר של-קיימא

עמדת תפילין ברחוב צילום אילוסטריציה

שניצל בחסדי-שמיים
הודות למטפלת היהודית,
סנדרה, שהגנה עליו ביום
עברה וזעם, עמד כבר
לחגוג את בר-המצווה
שלו, ואו-אז הוא קיבל את
הטלפון מאותו יהודי.

"יש לי תפילין מאבא
שלך" - בישר לו נרגשות.

"אבא שלי??", התפלא
מוישי. "הוא כבר איננו
מזמן", 'עדכן'.

ואז הוא סיפר לו את הסיפור המלא והמצמרר. לאחר זמן-מה התפילין
של האבא הושבו לידי.

מוישי השתמש בתפילין של אביו הי"ד ביום בר-המצווה שלו, והרגיש
הארה מיוחדת, כאילו אביו, שהסתלק ממנו בהיותו פעוט ואותו כמעט
ולא זכה להכיר, מסר לו את התפילין לפני יום-חגו.

סגירת-מעגל מרגשת.

(הופיע בעלון 'פרשה')

יהודי נכנס לאחד מבתי-חב"ד בעולם והחל להתעניין בקיום תורה ומצוות.
בעקבות הקשר עם השליח המקומי, הוא התקרב ליהדות ובשלב מסוים,
בעצת הרב, החליט שהגיע הזמן להניח תפילין בכל יום. לצורך כך הביא
את התפילין הפרטיות שלו לבדיקה. למרבה הצער התברר כי התפילין
פסולות...

כשנכנס היהודי לבית חב"ד וסיפר לשליח כי התפילין שלו פסולות, נתן
לו השליח את התפילין הפרטיות שלו שיניח אותן בינתיים. הוא לקח
אותם לבית-המלון, שם התפלל עם התפילין.

זמן קצר לאחר מכן, בשעות-הערב, התרחש הפיגוע הנורא בבית חב"ד
במומביי, והתפילין של השליח - הלא הוא הרב גבריאל הולצברג הי"ד
שנרצח בפיגוע המחריד יחד עם רעייתו מרת רבקה הי"ד ויהודים נוספים
- נותרו בידי היהודי שמיהר לעזוב במהירות את האזור המדמם.

את הרב גבי הוא כבר לא זכה לפגוש שוב על מנת להחזיר לו את
התפילין...

חלפו שנים, וביום מן הימים פוגש אותו יהודי בן-משפחה במהלך אזכרה
של אביו המנוח.

אותו בן-משפחה נמנה על חסידי חב"ד וכמסיח לפי-תומו הוא מספר לו
כי לפני לא-מעט שנים נקלע לבית חב"ד בהודו שם קיבל תפילין
מהשליח - אך שכח להשיבן ליעדן והמקרה נשכח ממנו ושקע בתהום-
הנשייה.

בן-המשפחה הציע לו להשיב את התפילין למשפחות הולצברג-רוזברג
הממשיכות בדרך הבנים.

מוישי הולצברג, הבן (שהיה אז פעוט בן 3), אוד מוצל מאש,

לתשומת-ליבכם!

הגיליון לא יוצא במהדורת
דפוס כלל. ניתן לקבל את
הגיליון ללא תמורה - בשליחת
דוא"ל לכתובת:

abyisrael@gmail.com

מלווה מלכה

אקטואליה מזווית יהודית

לנו?."

"באמת זה בושה שאתה לא מתגייס. בושה וחרפה", אמר אחד מהם והטעים: "המדינה - היא שלנו. רכשנו אותה בטאבו. כולכם חייבים להתגייס. מה זה הדבר הזה שאתם משתמטים. לא מקובל עלינו".

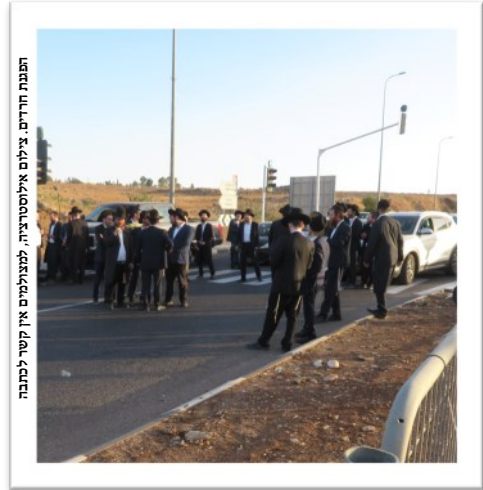
"יש לנו ראש-ממשלה דחיין", ניסה הצעיר החרדי להגן על עמדתו בעדינות, חשש פן יוכה נמרצות.

מוגי, חבר להקת 'לא למלחמת אחים' המשרת חייל מילואים, לא יכול היה להיוותר אדיש והראה את נשקו. "עוף לי מהעיניים. לא רוצה לראות אותך כאן. י'דוס משתמט".

הצעיר החרדי נס מהמקום והזמין משטרה בטענה לאיומים מצד המוחים.

המשטרה בוששה מלבוא, שכן היא טענה שיש לה עומס מעצרים של צעירים חרדים 'עריקים' וידיה מלאו עבודה.

"לא לא, לא תהיה! מלחמת-אחים לא תהיה!", המשיכו ושאגו המוחים שוב ושוב.

ויהי בימי מלחמת-אחים...

"לא לא, לא תהיה! מלחמת-אחים לא תהיה!", שאגו המוחים ב'שער בגין' בגרון נחר אל תוך המגאפונים, במקהלה מוקפדת שלא הייתה מביישת מקהלה חסידית בעלת-וותק.

מדובר - למי שעדיין לא שמע - בלהקת מחאה שנוסדה בתקופה האחרונה בעקבות המחלוקת הציבורית העזה בסוגיות של דמוקרטיה, דיקטטורה ומלחמת-אחים, והעובדה שהציבור בישראל הופך למקוטב ומשוסע מתמיד ברקע הדיונים הערניים.

ללהקת 'לא למלחמת אחים' אין מקום קבוע בו הם מתאספים כדי להתריע בשער מפני 'האסון שבפתח', כלשונם. פעם זה 'שער בגין' בקרייה; פעם זה שדה-התעופה ופעם זה ברחובות חיפה.

•

היה פעם אחת שלהקת 'מלחמת אחים' הגיעה גם לירושלים. הם פסעו בהפגנות ברחוב 'הילני המלכה' בדרך ל'כיכר ספרא' - כיכר העירייה, כדי להתריע בשער, כדרכם, בפני המוני העוברים-ושבים.

ואז הם פגשו בצעיר חרדי עטור-פאות שכלל הנראה עשה את דרכו לכותל המערבי כדי להעתיר בתפילה.

הוא סיפר להם שאמש עמד עמד עם תרמיליו ליד טרמינל שדה-התעופה הישראלי, מבקש לנסוע לציון רבי אלימלך מליז'ענסק שבפולין, אבל השוטרים עצרו אותו כי הוא לא התייצב בלשכת-הגיוס וכי הוא מוגדר כ'עריק'. הוא סיפר שהם הפגינו איבה עזה כלפיו ואף נהגו בו בברוטאליות.

"נו ו..?", סיננו לעברו חברי הלהקה בקרירות. "מה אתה רוצה לספר

שבת בצפת

דירת 5 חדרים, ממוזגת, עם יחידת-הורים מפוארת, 11 מיטות, מרפסת 25 מ"ר עם נוף מרהיב לכל הכינרת.

לפרטים, פל': 052769-7719

